

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, v konaní pred samosudcom JUDr. Petrom Komanom, v právnej veci navrhovateľa: Viery Belovej, nar. 20.4.1946, bytom Haifa, Hannah Szenes 20/30, Izrael, práv. zast.: JUDr. SIDOR, s. r.o., Zdravotnícka 6, Poprad, proti odporcom: 1/ Matilda Siváčková, rod. Bednárová, nar. 24.4.1938, bytom Poprad, Francisciho 912/2, 2/ Framtišek Bednár, nar. 6.2.1932, bytom Poprad, Mnoheľova 831/19, 3/ Eduard Bednár, nar. 12.12.1933, bytom Poprad, Krátka 1074/14, práv. zast.: JUDr. Ján Jenča, advokát v Poprade, Nám. sv. Egídia 95, v konaní o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva **takto**

roz h o d o l :

Súd **u r č u j e**, že pozemok parcela registra KN-C parc. č. 2837/2, orná pôda o výmere 2408m², zapísaný v katastri nehnuteľností na LV č. 5799 pre obec a k.ú. Poprad patrí do dedičstva po Alici Fischerovej, rod. Czóbelovej, nar. 1.4.1915, zomr. 11.3.1969, naposledy bytom Bratislava, Obchodná 22.

O trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

O d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným dňa 6.4.2009 sa navrhovateľka domáhala vydania rozhodnutia, ktorým súd určí, že pozemok parcela registra KN-C parc. č. 2837/2, orná pôda o výmere 2408m², zapísaný v katastri nehnuteľností na LV č. 5799 pre obec a k.ú. Poprad patrí do dedičstva po matke navrhovateľky Alice Fischerovej (podľa vysvetlenia navrhovateľky

Fišerovej), rod. Czóbelovej, nar. 1.4.1915, zomr. 11.3.1969, naposledy bytom Bratislava, Obchodná 22.

Dôvodom podania návrhu je skutočnosť, že matka navrhovateľky Alica Fischerová bola vlastníčkou pozemku pôvodne evidovaného v pozemnoknižnej zápisnici č. 263, pod mpč. 3592 – roľa malé polko o výmere 4493m² a dedičstvo po tejto nebolo prejednané s tým, že v zmysle notárskej zápisnice o osvedčení vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva sp. zn. N 381/2007 NZ 52531/2007 zo dňa 6.12.2007 a geometrického plánu 82/2007, ako vkladového titulu sp. zn. Z 3514/07, sú odporcovia v súčasnosti podielovými spoluvlastníkmi pozemku parc. č. 2837/2, ktorý je časťou pôvodnej parcely č. 3592. Zvyšok pôvodnej parcely mpč. 3592m² bol vyvlastnený rozhodnutiami č. 2273/67. Nakoľko sa navrhovateľka domnieva, že odporcovia nesplnili podmienky vydržania, domáha sa vlastníckeho práva k pozemku po matke podaným návrhom.

Odporcovia sa k podanému návrhu písomne vyjadrili, s podaným návrhom nesúhlasia a navrhli zamietnutie návrhu s tým, že o existencii dediča nemali vedomosť, a nemal o tom vedomosť ani Mestský úrad Poprad, Slovenský pozemkový fond ani Správa katastra Poprad.

Uviedli, že rodina Jurčíková mala záujem o nadobudnutie vlastníckeho práva k spornej parcele vydržaním a táto je teda oprávnená spochybňovať nadobudnutie vlastníckeho práva odporcami.

Poukázali na ust. § 468 Obč. zákonníka, podľa ktorého na neznámeho dediča alebo na dediča, ktorého pobyt nie je známy, ktorý bol o svojom dedičskom práve upovedomený vyhláškou súdu a ktorý v určenej lehote nedal o sebe vedieť, sa pri prejednaní dedičstva neprihliada. Jeho opatrovník nemôže vyhlásenie o odmietnutí či neodmietnutí dedičstva urobiť. Z uvedeného dôvodu sa domnievajú, že pri uplatnení možného nároku na pozostalosť dedičom majú byť svedkami a nie žalovanými. Navrhli, aby súd navrhovateľku vyzval na predloženie dôkazu o tom, že jej nárok na pozostalosť odporcovia popierajú.

Nakoľko o vydržaní nerozhodli odporcovia sami, podľa nich by mala byť žaloba podaná na príslušné štátne inštitúcie o zrušenie právneho úkonu, resp. o náhradu škody vzniknutej vyvlastnením. Poukázali na to, že Alica Fischerová nadobudla vlastnícke právo k spornej parcele po Berte Czobelovej, rod. Feldmanovej a od roku 1948 nikto z ich rodiny o parcelu neprejavil záujem. Nakoľko navrhovateľka ani jej matka úradom nenahlásili zmenu jej adresy, predpokladali, že nežijú. Podľa odporcov len oni zabránili, aby si vlastnícke právo k parcele osvedčila rodina Jurčíkovcov a navrhovateľka by mala podať žalobu proti štátu o náhradu za pozostalosť a nie domáhať sa určenia vlastníckeho práva k nevyvlastnenej časti pôvodnej parcely.

Namietali tiež postup právneho zástupcu navrhovateľky s tým, že v skutočnosti zastupuje záujmy rodiny Jurčíkovcov a jeho zastupovanie navrhovateľky je formálne a účelové, nakoľko v konaní ROEP zastupoval Pavla Jurčíka a on si uplatnil nárok na spornú parcelu rovnako ako odporcovia. V konaní ROEP sa mal Pavol Jurčík vyjadriť, že pôvodná vlastníčka parcely nežije a zatajil existenciu navrhovateľky ako dedičky, čím mal poškodzovať záujmy navrhovateľky. Navrhli zamietnutie žaloby, nakoľko navrhovateľka nepredložila dôkaz o spochybňovaní jej dedičských nárokov zo strany odporcov a súčasne namietali formálne vady žaloby s tým, že navrhovateľka v návrhu neuviedla jej skutočnú adresu.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov a svedkov Pavla Jurčika, Jána Jurčika, Petra Jurčika a listinnými dôkazmi založenými v spise, z čoho zistil tento skutkový stav:

Podaným návrhom sa navrhovateľka domáhala určenia, že pozemok parcela registra KN-C parc. č. 2837/2, orná pôda o výmere 2408m², zapísaný v katastri nehnuteľností na LV č. 5799 pre obec a k.ú. Poprad patrí do dedičstva po matke navrhovateľky Alice Fišerovej, rod. Czóbelovej, nar. 1.4.1915, zomr. 11.3.1969, naposledy bytom Bratislava, Obchodná 22. Podaný návrh odôvodnila tým, že jej matka Alice Fišerová bola vlastníčkou pozemku pôvodne evidovaného v pozemnoknižnej zápisnici č. 263, pod mpč. 3592 – roľa malé polko o výmere 4493m² a dedičstvo po tejto nebolo prejednané s tým, že zistila, že v zmysle notárskej zápisnice o osvedčení vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva sp. zn. N 381/2007 NZ 52531/2007 zo dňa 6.12.2007 a geometrického plánu 82/2007, ako vkladového titulu sp. zn. Z 3514/07, sú odporcovia v súčasnosti podielovými spoluvlastníkmi pozemku parc. č. 2837/2, ktorý je časťou pôvodnej parcely č. 3592.

Navrhovateľka sa domnieva, že odporcovia nesplnili podmienky vydržania, domáha sa vlastníckeho práva k pozemku po matke podaným návrhom. V čase prejednávania dedičstva po neb. Matke Alici Fischerovej sa nachádzala mimo územia Československa a v dedičskom konaní sporná parcela prejednaná nebola. V rámci účastníckeho výsluchu navrhovateľka uviedla, že prejednávania dedičstva po svojej matke Alice Fischerovej sa nezúčastnila. V lete roku 1968 legálne odišla spolu s ďalšími študentmi na brigádu do Izraela a mali sa do Československa vrátiť 28.8.1968. Dňa 21.8.1968 sa dozvedeli o vpáde vojsk Varšavskej zmluvy a rozhodli sa zostať v Izraeli. Pri prejednaní dedičstva po Alici Fischerovej navrhovateľku zastupoval jej otec Karol Fischer. Navrhovateľka nemala vedomosť o odsúdení pre nedovolené opustenie republiky ani o existencii spornej parcely.

V roku 2007 ju kontaktoval Peter Jurčík a navrhovateľka prišla do Popradu s tým, že bola informovaná, že spornú parcelu rodina Jurčíkovcov dostala darom od matky navrhovateľky v roku 1948, hospodárili na nej a následne im bola scudzená.

Navrhovateľka o žiadnom darovaní nevedela, ani o spornej parcele. Uviedla, že v čase podania žaloby bývala na adrese Bratislava, Kominárska 6 a je naďalej občanom Slovenskej republiky. Odmietla uzavretie dohody.

Odporcovia s podaným návrhom nesúhlasia a navrhli zamietnutie návrhu s tým, že o existencii dediča nemali vedomosť, a nemal o tom vedomosť ani Mestský úrad Poprad, Slovenský pozemkový fond ani Správa katastra Poprad. Uviedli, že rodina Jurčíková mala záujem o nadobudnutie vlastníckeho práva k spornej parcele vydržaním a táto je teda oprávnená spochybňovať nadobudnutie vlastníckeho práva odporcami.

Odporcovia sa domnievajú, že pri uplatnení možného nároku na pozostalosť dedičom majú byť svedkami a nie žalovanými. Navrhli, aby súd navrhovateľku vyzval na predloženie dôkazu o tom, že jej nárok na pozostalosť popierajú a nakoľko o vydržaní nerozhodli odporcovia sami, podľa nich by mala byť žaloba podaná na príslušné štátne inštitúcie o zrušenie právneho úkonu, resp. o náhradu škody vzniknutej vyvlastnením.

Poukázali na to, že Alice Fischerová nadobudla vlastnícke právo k spornej parcele po Berte Czóbelovej, rod. Feldmanovej a od roku 1948 nikto z ich rodiny o parcelu neprejavil záujem. Nakoľko navrhovateľka ani jej matka úradom nenahlásili zmenu jej adresy, predpokladali, že nežijú. Podľa odporcov len oni zabránili, aby si vlastnícke právo k parcele osvedčila rodina Jurčíkovcov a navrhovateľka by mala podať žalobu proti štátu o náhradu za pozostalosť a nie domáhať sa určenia vlastníckeho práva k nevyvlastnenej časti pôvodnej parcely. Namietali tiež postup právneho zástupcu navrhovateľky s tým, že v skutočnosti zastupuje záujmy rodiny Jurčíkovcov a jeho zastupovanie navrhovateľky je formálne

a účelové, nakoľko v konaní ROEP zastupoval Pavla Jurčika a on si uplatnil nárok na spornú parcelu rovnako ako odporcovia. V konaní ROEP sa mal Pavol Jurčík vyjadriť, že pôvodná vlastníčka parcely nežije a zatajil existenciu navrhovateľky ako dedičky, čím mal poškodzovať záujmy navrhovateľky. Navrhli zamietnutie žaloby, nakoľko navrhovateľka nepredložila dôkaz o spochybňovaní jej dedičských nárokov zo strany odporcov a súčasne namietali formálne vady žaloby s tým, že navrhovateľka v návrhu neuviedla jej skutočnú adresu.

V priebehu konania odporcovia tvrdili, že sú ochotní s navrhovateľkou uzavrieť dohodu o vydaní pozemku, avšak za predpokladu, že s nimi bude navrhovateľka komunikovať a nebude pri dohode zastúpená právnym zástupcom, ktorý ju zastupuje v konaní, a súčasne, že si navrhovateľka nebude uplatňovať nárok na trovy konania. Prejavili ochotu uzavrieť dohodu aj napriek tomu, že pred výsluchom navrhovateľky tvrdili, že spornú parcelu nadobudli riadne.

Zo zápisnice o predbežnom vyšetrení spísanej Štátnym notárstvom Bratislava mesto dňa 13.5.1969 pod sp. zn. D881/69, súd zistil, že do dedičstva po Alici Fischerovej boli zistené len hnutelné veci, a to zariadenie bytu prakticky bezcenné a taktiež obnosené ošatenie. Dedičmi po nebohej boli Karol Fischer – manžel a Viera Fischerová, nar. 20.4.1946. Dedičské konanie bolo pre nemajetnosť zastavené. Vlastnícke právo k nehnuteľnostiam tak nebolo v dedičskom konaní prejednávané a s ohľadom na skutočnosť, že Alica Fischerová zomrela v Bratislave, vlastníctvo k nehnuteľnostiam v iných častiach republiky pravdepodobne ani nebolo zisťované, hoci v tej dobe bola ako vlastníčka spornej parcely riadne evidovaná. Je teda zrejmé, že dedičstvo po nej prejednané bolo, avšak nie v celom rozsahu.

V konaní bolo predložených množstvo listinných dôkazov, z ktorých nepochybne vyplýva, že matka navrhovateľky Alica Fischerová nadobudla vlastnícke právo k spornej parcele, pôvodne evidovanej pod mpč. 3592, titulom dedičstva po Berte Czobel, rod. Feldmanovej, svojej matke, uznesením okresného súdu Poprad č.d. D74/1948. V dedičskom konaní bola Alica Fischerová zastúpená Andrejom Krakovičom, prokuristom Tatra banky. Časť zdedených nehnuteľností odpredala Ondrejovi a Žofii Jurčíkovcom kúpnu zmluvou dňa 22.5.1948, avšak nebol v konaní produkovaný jediný dôkaz o tom, že komukoľvek darovala či odpredala spornú parcelu.

Časti pôvodnej parcely mpč. 3592 boli opakovane predmetom vyvlastnenia a v rámci vyvlastňovacieho konania boli rozhodnutia doručované právnym predchodcom odporcov, avšak v predmetných rozhodnutiach sú títo uvedení ako užívatelia, nie vlastníci. Navyše nemožno zistiť, či dôvodom účasti právnych predchodcov odporcov vo vyvlastňovacom konaní nebolo užívanie iných pozemkov v dotknutej lokalite, nakoľko sami odporcovia súdu predložili doklady, z ktorých vyplýva, že v rámci pridelového konania bolo Jánovi Bednárovi a manželke Márii pridelených do užívania viac pozemkov práve v lokalite, kde sa nachádza aj sporná parcela. Vlastnícke právo k ďalším parcelám tak odporcovia v 1/ a 2/ rade opätovne notárskou zápisnicou osvedčovali.

Čo sa týka tvrdení o fyzickom užívaní spornej parcely, či už rodinou Jurčíkovou alebo odporcami, v tomto smere mal súd za to, že ani fotodokumentácia predložená svedkami nepreukazuje riadne dobromyseľné a nerušené užívanie spornej parcely, nakoľko z fotodokumentácie a jednotlivých vyjadrení nemožno spoľahlivo identifikovať parcelu, na ktorej akékoľvek práce boli vykonávané. V tomto smere súd poukazuje, tiež na rozhodnutia v konaní ROEP, kedy odporcovia tvrdili, že užívali spornú parcelu, následne svoje stanovisko

zmenili a tvrdili, že užívali vedľajšiu parcelu, a keď Mesto Poprad s týmto tvrdením odmietlo súhlasiť, opätovne začali odporcovia tvrdiť, že užívali spornú parcelu. Keďže v rámci konania o ROEP nedošlo k urovnaniu vlastníckych vzťahov a k spornej parcele si uplatnili nárok viacerí domnelí vlastníci, ich nároky prejednané neboli a návrhom zo dňa 6.6.2007 sa odporcovia domáhali určenia vlastníckeho práva k pozemku parc. č. 2837 k. ú. Poprad titulom vydržania. V podanom návrhu uviedli, že počas vojny a po jej ukončení pozemok užívali a riadne zaň platili nájomné. Predložili tiež výzvu miestneho Národného výboru na úhradu nájomného.

Z uvedeného listinného dôkazu je zrejmé, že odporcovia neboli riadnym držiteľom spornej parcely v domnení, že nakladajú s vlastnou vecou, ale že boli nájomcom, v dôsledku čoho nemožno konštatovať, že by držba bola a že by bola nerušená a dobromyseľná. V takomto prípade nemožno konštatovať splnenie podmienok § 134 O.s.p.. Tvrdenia uvedené v notárskej zápisnici tak nemožno považovať za pravdivé. Zo žiadneho dokladu či svedectva nevyplývalo, že by došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy či darovacej zmluvy k spornej parcele.

V konaní vypočutí svedkovia Pavol Jurčík, Ján Jurčík a Peter Jurčík opakovane tvrdili, že matka navrhovateľky Alica Fischerová spornú parcelu darovala avšak o tomto darovaní nebol v konaní predložený jediný dôkaz. Navyše pokiaľ Ondrejovi a Žofii Jurčíkovcom kúpnu zmluvou dňa 22.5.1948 predala množstvo iných parciel, ak by mala v úmysle tejto rodine čokoľvek darovať, nepochybne by to vyriešila v súvislosti s podpisom uvedenej zmluvy.

Z notárskej zápisnice sp. zn. N 381/2007 Nz 52531/2007 zo dňa 6.12.2007 súd zistil, že uvedeného dňa sa do notárskej kancelárie Mgr. Olgy Piskoríkovej v Poprade dostavili odporcovia a požiadali, by do notárskej zápisnice pojala osvedčenie vyhlásenia o vydržaní podľa zák. č.323/92 Zb.. Notárska zápisnica ďalej uvádza, že prítomní vyhlasujú, že nerušene, dobromyseľne a v dobrej viere ako vlastný viac ako 10 rokov užívali pozemok zameraný geometrickým plánom č. 82/2007 overený Správou katastra v Poprade dňa 3.12.2007 parcelu č. 2837/2 v Poprade. Uvedenú parcelu užívali titulom právneho nástupníctva po svojich právnych predchodcoch Jánovi Bednárovi a Márii Bednárovej, túto nehnuteľnosť užívali od roku 1946 titulom prídela od bývalého Mestského národného výboru s tým, že zápis zmeny vlastníctva nebol vykonaný.

V konaní ROEP odporcovia tvrdili, že sporný pozemok mali v rokoch 1946 a 1947 v nájme a v roku 1948 ho od Alice Fischerovej odkúpili. Predložili doklad o úhrade nájomného, nie však kúpnu zmluvu.

Ani z iných predložených listinných dôkazov nevyplývalo, že by došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy či darovacej zmluvy k spornej parcele.

Podľa čl. 20 ods. 1) Ústavy Slovenskej republiky každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 3) Ústavy Slovenskej republiky vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Podľa čl. 20 ods. 4) Ústavy Slovenskej republiky vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa § 80 písm. c) O.s.p., možno návrhom na začatie konania uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka je neplatným právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 126 Občianskeho zákonníka vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje. Obdobné právo na ochranu má aj ten, kto je oprávnený mať vec u seba.

Podľa ust. § 134 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť. Takto nemožno nadobudnúť vlastníctvo k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva, alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo zákonom určených právnických osôb. Do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

Podľa § 136 ods. 1), ods. 2) Občianskeho zákonníka, môže byť vec v spoluvlastníctve viacerých spoluvlastníkov. Spoluvlastníctvo je podielové alebo bezpodielové. Bezpodielové spoluvlastníctvo môže vzniknúť len medzi manželmi.

Podľa ust. § 56 zákona č. 323/1992 Zb., Notárskeho poriadku, na žiadosť účastníka notár osvedčuje skutočnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre uplatnenie práv, alebo ktorými by mohli byť spôsobené právne následky. Vydáva najmä osvedčenia a) o správnosti odpisu alebo fotokópie (ďalej len "odpis") listiny (vidimácia), b) o pravosti podpisu na listine (legalizácia), c) o tom, že bola predložená listina a kedy sa tak stalo, d) o protestácii zmeniek, e) o priebehu valných zhromaždení a zasadaní právnických osôb, f) o tom, že je niekto nažive, g) o vyhlásení o vydržaní, h) o iných skutočnostiach.

O osvedčení skutočností uvedených v odseku 1 písm. a), b) a c) pripojí notár osvedčovaciu doložku na predloženej listine alebo na listine pevne s ňou spojenej.

Podľa ust. § 63 zákona č. 323/1992 Zb., Notárskeho poriadku, v notárskej zápisnici o osvedčení vyhlásenia o vydržaní vlastníctva k nehnuteľnosti alebo o vydržaní práva zodpovedajúceho vecnému bremenu spíše notár vyhlásenie účastníka k zákonom ustanoveným podmienkam vydržania, najmä o okolnostiach, dobe a nepretržitosti držby nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, prípadne vyhlásenie dotknutého vlastníka nehnuteľnosti a obecného úradu, v obvode ktorého je nehnuteľnosť, že nemajú ku vzniku uvedeného práva občana výhrady. Ďalej v nej uvedie dôkazy, ktoré mu boli predložené na potvrdenie osvedčovaných skutočností.

S ohľadom na vykonané dokazovanie a citovanú právnu úpravu súd opätovne konštatuje, že vlastnícke právo ako tzv. absolútne právo pôsobí voči všetkým (erga omnes) a ako najzákladnejšie subjektívne právo je v podstate chránené priamo či nepriamo celým právnym poriadkom.

Súd má za to, že notárska zápisnica sp. zn. N 381/2007 Nz 52531/2007 zo dňa 6.12.2007 neobsahuje skutočnosti vyžadované zákonom, teda dostatok podkladov pre konštatovanie schopnosti vkladu do evidencie nehnuteľností. Predovšetkým neobsahuje údaj o vstupe do oprávnenej držby, údaj že sa jednalo o prídely v roku 1946 nie je pre toto konštatovanie dostatočný. Taktiež je nepravdivým tvrdenie, že právni predchodcovia odporcov vstúpili do držby titulom prídely od bývalého Mestského národného výboru, nakoľko v zmysle nariadenia vlády č. 104/1945 Sb. n. SNR a nariadenie SNR č. 104/1940 Sb. n. SNR národné výbory nemali kompetencie vydávať výmery o vlastníctve pôdy. Oprávneným bolo Poverenie poľnohospodárstva a pozemkovej reformy a týkalo sa výlučne pozemkov vo vlastníctve štátu. Je nepochybné, že sporná parcela nikdy vo vlastníctve štátu nebola.

V tomto smere súd prisvedčil požiadavke navrhovateľky a návrhu vyhovel, nakoľko ochrana vlastníckeho práva je o. i. garantovaná právnym predpisom s najvyššou právnou silou.

Naliehavý právny záujem navrhovateľky na požadovanom určení je nepochybne daný súčasným, skutkovému stavu a zákonu nezodpovedajúcim, zápisom vlastníctva k nehnuteľnosti, lebo napriek tomu, že jej právna predchodkyňa sama nepreviedla vlastnícke právo k pozemku na iného, nie je v katastri nehnuteľností zapísaná ako vlastníčka. V tomto smere má súd za to, že v prípade, že sú odporcovia zapísaní v katastri nehnuteľností ako vlastníci spornej nehnuteľnosti, navrhovateľka má naliehavý právny záujem na určení, že sporná parcela patrí do dedičstva po neb. právnej predchodkyňi navrhovateľky, lebo len také súdne rozhodnutie môže byť aj podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností. Toto stanovisko súdu plne korešponduje s platnou judikatúrou, napr. rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1 Cdo 56/2003.

Čo sa týka argumentácie odporcov, že vlastníctvo k spornej parcele nadobudli vydržaním, v tomto smere súd konštatuje, že jedným z predpokladov vydržania ako osobitného spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva zo zákona je, že držba musí byť oprávnená. Vo všeobecnosti pod oprávnenou držbou treba rozumieť faktické ovládanie veci spojené s vôľou nakladať s ňou ako so svojou v dobrej viere, že držiteľovi táto vec patrí. Pri oprávnenej držbe musí byť teda splnená aj podmienka dobrej viery držiteľa, že mu vec patrí. Skutočnosť, či držiteľ veci je alebo nie je dobromyseľný, treba vždy hodnotiť objektívne a to nielen z hľadiska osobného presvedčenia držiteľa veci. Dobrú vieru treba totiž chápať ako presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, keď si prisvojuje určitú vec. Ide teda o psychický stav, o vnútorné presvedčenie subjektu, ktoré samo osebe nemôže byť predmetom dokazovania. Možno o nej usudzovať len z okolností, za ktorých sa tento psychický stav navonok prejavuje. Tvrdenie držiteľa o tom, že mu vec patrí, musí byť preto podložené konkrétnymi okolnosťami, z ktorých sa dá usúdiť, že toto presvedčenie držiteľa bolo, a to nielen pri jeho vstupe do držby, ale po celú vydržaciú dobu, dôvodné.

Vo všeobecnosti platí, že strata dobrej viery držiteľa veci nastane okamihom, keď sa mu stali známe skutočnosti, ktoré z hľadiska objektívneho posudzovania museli u neho dôvodne vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec či právo patrí.

Zo žiadneho vykonaného dôkazu nevyplývalo, že by vlastnícke právo k spornej parcele prešlo na štát, ktorý teda nemohol v rámci prídely konania parcelu prideliť do osobného užívania právnych predchodcov odporcov.

Neistota navrhovateľky vo vlastníckych vzťahoch k predmetnej nehnuteľnosti môže byť odstránená práve konštatovaním, že je dedičkou po neb. Alici Fischerovej a notárska zápisnica o osvedčení vydržania neobsahuje pravdivé skutočnosti.

Čo sa týka argumentácie navrhovateľky, že notárska zápisnica nespĺňa podmienky stanovené ust. § 63 Notárskeho poriadku, k uvedeným výhradám má súd za to, právna úprava týkajúca sa notárskej činnosti sa nachádza v zákone č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov. Podľa ust. § 3 ods. 3 Notárskeho poriadku zápisnice, osvedčenia a iné listiny vyhotovované pri notárskej činnosti a pri činnosti podľa odseku 2 (ďalej len "notárska listina") a ich osvedčené odpisy sú verejnými listinami. Podľa § 56 ods. 1 veta prvá Notárskeho poriadku na žiadosť účastníka notár osvedčuje skutočnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre uplatnenie práv, alebo ktorými by mohli byť spôsobené právne následky.

Notársky poriadok za listiny, vyhotovované v rámci notárskej činnosti, považuje aj notárom vydávané osvedčenia právne významných skutočností, medzi ktoré patrí aj osvedčenie o vyhlásení o vydržaní, ktoré je notár povinný spísať do notárskej zápisnice. Takéto osvedčenie vydané notárom v prípade, že obsahuje všetky náležitosti uvedené v ust. § 63 Notárskeho poriadku, má povahu verejnej listiny so všetkými z toho vyplývajúcimi právnymi dôsledkami.

Podstatou činnosti notára pri vydávaní osvedčenia, na rozdiel od spisovania právnych úkonov, je len zaznamenať dej, ktorý sa pred ním odohráva. Pri osvedčovaní notár nezasahuje do deja, účastníka nepoučuje a ani nedozerá na to, či obsah nastávajúcej skutočnosti alebo urobeného vyhlásenia je v súlade so zákonom. Rovnako tak ani nezodpovedá za to, či sa pred ním urobené vyhlásenie, (ne)prieči zákonu. Už samotné vedomie účastníka o tom, že notár na jeho žiadosť uskutočňuje záznam o ním uvedených skutočnostiach, by ho malo viesť k tomu, aby ním urobené vyhlásenie zodpovedalo príslušným právnym predpisom. Význam osvedčenia spočíva v tom, že príslušná notárska zápisnica je dôkazom o tom, že úkon (vyhlásenie) bol urobený, akým spôsobom a kedy sa tak stalo, pričom pravdivosť toho, čo sa osvedčuje alebo potvrdzuje platí dovtedy, kým nie je dokázaný opak.

Vzhľadom na povahu osvedčenia vydávaného notárom a zo samotnej podstaty činnosti notára spočívajúcej v osvedčovaní právne významných skutočností je zrejmé, že žaloba o neplatnosť osvedčenia vydaného notárom, do úvahy neprichádza. Notársky poriadok preto ani nemá osobitné ustanovenie, ktoré by umožňovalo osobe tvrdiacej o sebe, že bola vydaným osvedčením dotknutá na svojich právach, požiadať súd, aby určil neplatnosť osvedčenia. Rovnako ani hmotné právo nemá zákonné ustanovenia, ktoré by umožňovali dotknutej osobe domáhať sa (ne)platnosti osvedčenia vydaného notárom. V hmotnom práve sa nachádzajú len zákonné ustanovenia, ktoré upravujú platnosť právneho úkonu. Uvedené však neznamena, že by nebolo možné sa správnosťou a úplnosťou obsahu notárskych zápisníc nebolo možné zaoberať ako prejudiciálnou otázkou.

Relevantnými skutočnosťami týkajúcimi sa splnenia predpokladov tvrdeného a preukazovaného vlastníckeho práva účastníkov konania je, či na strane odporcu boli splnené všetky zákonné podmienky nadobudnutia vlastníctva nehnuteľnosti vydržaním a či boli odstránené pochybnosti o oprávnenej držbe. S existenciou týchto predpokladov sa bolo treba zaoberať tak pred notárskou zápisnicou osvedčeného vyhlásenia o vydržaní a skutočnosti v nej uvedené, týkajúce sa predchádzajúcich vlastníkov, ako aj po vydaní osvedčenia o vydržaní.

Súd konštatuje, že keďže prax ukázala, že vo viacerých prípadoch sa inštitút vydržania prostredníctvom osvedčení zneužil, novela Notárskeho poriadku vykonaná zákonom č. 397/2000 Z.z. s účinnosťou od 1. decembra 2000 v § 63 spresnila podmienky, za ktorých môže notár formou notárskej zápisnice vydať osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo o vydržaní práva zodpovedajúceho vecnému bremenu.

S ohľadom na skutočnosť, že odporcovia získali sporné nehnuteľnosti do vlastníctva bez skutkových tvrdení a dôkazov, resp. na základe nepravdivého vyhlásenia, v tomto smere má súd za to, že takéto osvedčenie, ktoré má povahu listiny, a možno ho v prípade, ak bolo vydané na základe nepravdivých tvrdení, kedykoľvek napadnúť. Súd opätovne konštatuje, že zamietnutím návrhu by sa nepochopiteľne naďalej predlžoval protiprávny stav v užívaní predmetných nehnuteľností odporcami. Odporcovia mohli užívať spornú parcelu, nie však titulom daru, kúpy ani z iného dôvodu odvodeného od pôvodných vlastníkov. Tento záväzkový vzťah by nikdy nezakladal ich vlastnícke právo k nej vydržaním. Dobromyseľnosť je vylúčená u toho, kto sa vedome zmocní veci protiprávne.

Pri rozhodovaní vzal súd do úvahy tiež čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Občiansky súdny poriadok, ktorý upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní, v ustanovení § 3 O.s.p. zakotvuje právo každého domáhať sa na súde ochrany jeho subjektívneho práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené.

Pre realizáciu tohto ústavne garantovaného práva zákon vymedzuje rámec, výlučne v ktorom môžu účastníci realizovať svoje procesné práva, pričom priaznivé meritórne rozhodnutie pre toho, kto sa súdnej ochrany domáha, závisí v každom jednotlivom prípade od splnenia procesných i materiálnych predpokladov.

S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti, z ktorých nepochybne vyplýva, že odporcovia nesplnili zákonom požadované podmienky vydržania, súd návrhu v celom rozsahu vyhovel a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Čo sa týka výhrad k obsahu návrhu, v tomto smere súd konštatuje, že navrhovateľka bola v konaní riadne zastúpená advokátom, a teda nemožno konštatovať dôvod pre zamietnutie žaloby, pokiaľ v návrhu uvádza adresu pobytu odlišnú od skutočného bydliska. O.s.p. vyžaduje uvedenie adresy, nie je však zákonom stanovená povinnosť uvádzať skutočnú adresu pobytu účastníka.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku podľa ktorého v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia na tomto súde ku Krajskému súdu Prešov v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a

čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.) a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

V Poprade 15. decembra 2014

JUDr. Peter Koman, v. r.
samosudca

Za správnosť vyhotovenia:
Katarína Martinková